

Shahrbanoo Sadat
maakte de allereerste
romantische komedie
van Afghanistan

‘Ik kreeg te horen dat een internationaal publiek niet
zou durven lachen bij een film over Afghanistan’

PAGINA V4-6

Donderdag
17 september 2026

de Volkskrant

Nieuwe wet levert maar weinig extra orgaandonaties op

Tonie Mudde
Amsterdam

**Bij meer dan de helft van de overleden-
nen die onder de nieuwe categorie
'geen bezwaar tegen orgaandonatie'
staan geregistreerd, stemmen de
naasten alsnog niet in met donatie.
Dit is in de ruim vijf jaar na de invoer-
ing van de nieuwe donorwet geble-**

juist bij deze categorie zouden artsen de
orgaandonatie in principe in gang kunnen
zetten. De vraag naar orgaandonoren is
groot: eind vorig jaar stonden bijna 1.600
mensen in Nederland op de wachtlijst voor
een hart, long of ander orgaan. Onderzoek-
ers van de Nederlandse Transplantatie
Stichting hopen dat Nederlanders vaker
thuis hun donorkeuze benoemen, zodat er
bij nabestaanden in een donatiegesprek
geen twijfel kan ontstaan.

Meer donororganen voor ernstig zieke
patiënten, en duidelijkheid voor artsen en
naasten over hoe de overledene dacht over
orgaandonatie: dat was het doel van de
nieuwe donorwet, die in juli 2020 werd
ingevoerd in Nederland. Voorheen stond
bij de meerderheid van de mensen niets
geregistreerd over hun wensen in verband
met orgaandonatie na overlijden. Sinds de
nieuwe wet staan volwassenen die niets
laten registreren met 'geen bezwaar op
orgaandonatie' in het donorregister.

'Geen bezwaar' geldt juridisch als 'ja, ik
wil donor zijn', maar de praktijk is weerbar-
stiger, blijkt nu uit onderzoek van de Neder-
landse Transplantatie Stichting. Een verkla-
ring is dat er bij de interactie tussen artsen
en naasten meer ruimte voor twijfel is bij
'geen bezwaar' dan bij een 'ja'. Bij 'ja' vindt
bij 85 procent van de gevallen donatie
plaats, bij 'geen bezwaar' is dat veel minder:
slechts bij 41 procent.

In twee scenario's gaat de donatie bij zo-
wel een 'ja' als 'geen bezwaar' namelijk niet
door, ook als de overledene medisch gezien
wel geschikt is voor het afstaan van orga-

nen. In het eerste scenario kunnen de naas-
ten aannemelijk maken dat hun dierbare
ondanks de 'geen bezwaar'-registratie zijn
of haar organen toch niet zou willen done-
ren. Denk aan ouders die zeggen: 'Onze
zoon was psychisch niet oké, hij opende
zijn post nooit, hij zou dit zeker niet willen.'

In het tweede scenario geven de naasten
aan dat zij er zelf psychisch aan onderdoor
zouden gaan bij orgaandonatie. Die twee
uitzonderingen zorgen er bij 'geen
bezwaar' in bijna 60 procent van de geval-
len voor dat de arts na het gesprek met de
familie alsnog afziet van donatie.

Mede door andere verschuivingen sinds
de invoering van de donorwet – zoals een
aanzienlijke groei van het aantal mensen
dat 'nee, ik wil geen orgaandonatie' heeft
laten registreren – leidde dit in de praktijk
tot een beperkt aantal extra orgaandono-
ren na overlijden, van ongeveer 250 per jaar
in de periode 2015-2020 tot ongeveer 300 in
de periode 2021-2025.

Euthanasie

Die stijging is voor een deel te verklaren
door meer orgaandonatie bij euthanasie,
waarbij mensen een duidelijke donatie-
wens uitspreken. 'Ook zorgden technische
innovaties ervoor dat meer mensen in aan-
merking komen voor donatie', zegt Nichon
Jansen, onderzoeker bij de Nederlandse
Transplantatie Stichting.

Ze wijst ook op de successen van de
donorwet: 'Van iedere Nederlandse volwas-
sene is nu een keuze geregistreerd. Dat is
uniek in de wereld. Die duidelijkheid geeft
artsen en familie houvast op een emotio-
neel beladen moment waar dat voorheen
ontbrak. Wetgeving alleen heeft de dona-
tiefrequentie echter niet veranderd, conclu-
deren de onderzoekers in vakblad *Trans-
plant International*. Ook zorgde die 'niet
automatisch voor een pro-donatiecultuur.'
De nieuwe categorie 'geen bezwaar' blijft
volgens de onderzoekers 'uitdagend'

➔ **PAGINA 20-21** Donatie-intensivist Jelle
Epker: 'De donorwet is mislukt'

Sjappoo

150

'Alles draait vanavond om de vraag:
welke keuzes, en waarom!', zei
Winfried Baijens. Aan het einde van
Prinsjesdag moesten de premier en
vicepremiers in gesprek met gewone
mensen over, nou ja, keuzes dus. En
waarom.

Het had wel iets, want de gewone
mensen waren allemaal uitgezocht
op hun betrokkenheid bij een
bepaald thema. Een buschauffeuse,
een mantelzorger. Een chirurg die
(bevredigend genoeg) Snijder heette.

Ze zaten met z'n allen in een kring,
vlak voor de troon. Iedereen zat op

eenzelfde soort stoel, om elke schijn
van hiërarchie te vermijden.

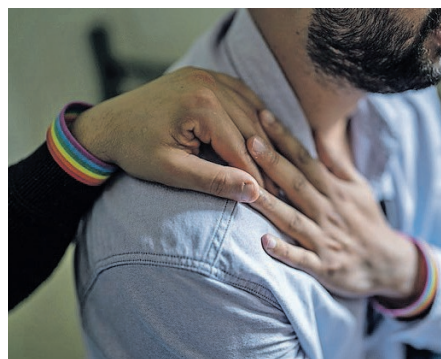
Zo'n opstelling, dat is natuurlijk
ook een keuze, en waarom. Ineens
dacht ik: ze hadden dit idee véél
verder moeten doortrekken. Voor een
volgende keer zie ik meer een *Sjappoo*-
setting voor me. *Sjappoo*? Ja! Cees
Grimbergen. Jaren tachtig, negentig.
Jonge mensen in een soort zitkuil, pra-
tend over Thema's! Egalitair discussie-
ren. Oké, Grimbergen had een soort
deskje, maar dat was niervormig dus
dat straalde geen enkele autoriteit uit.

Paulien Cornelisse

Een minderheidskabinet op zoek naar steun voor zijn begroting: het is voor iedereen even wennen, blijkt op de eerste dag van de Algemene Politieke Beschouwingen

PAGINA 4-5

Lhbt'ers in Ter Apel voelen de
sfeer steeds grimmiger worden.
'Je bent homo, je moet dood!'

PAGINA 15-17

Rapper Macklemore sprak zich
uit over Gaza en mag niet meer
op tournee met Ed Sheeran

PAGINA V3

Advertentie

Ontdek Marokko!

nrv
neemt je mee

13
rondreizen

nrv.nl/rondreizen-marokko

- ✓ Altijd de beste prijs
- ✓ De grootste rondreispecialist
- ✓ Ontdek de koningssteden, woestijn en kleurrijke souks

Groepsreizen | Individuele rondreizen | Familiereizen | Stedenreizen | Cruises

€ 4,70
België € 5,60

JAARGANG 105
48 pagina's
NUMMER
31166

